

Població

Voluntariat

Alcaldia

Col·lectiu

Agrupació

Ciutadania

Regidoria

GUIA DE LLENGUATGE INCLUSIU I NO SEXISTA

Els pallaresos
i les pallareses

Direcció
Secretaria
Gerència

Col·lectiu

Presidència

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Consell Comarcal del Pallars Jussà

ÍNDEX

	PRESENTACIÓ	5
	El català, llengua de gènere	6
	1. FORMES CONCRETES	7
	2. FORMES GENÈRIQUES	9
	2.1. Mots col·lectius	
	2.2. Noms de professions, titulacions o càrrecs	
	2.3. Noms d'organisme i unitats administratives	
	2.4. Expressions despersonalitzades	
	2.5. La paraula <i>persona</i> i altres mots genèrics	
	2.6. Adjectius, frases i perífrasis, i tractament de vós	
	3. FORMES DOBLES	17
	3.1. Formes senceres	
	3.1.1. Articles i preposicions	
	3.1.2. Adjectius	
	3.2. Formes dobles abreujades	
	4. DOCUMENTS ADMINISTRATIUS	22
	GLOSSARI	24
	BIBLIOGRAFIA	27

PRESENTACIÓ

Des del Consell Comarcal del Pallars Jussà, amb l'aprovació en data 27 d'octubre de 2020 del **II Pla d'Igualtat d'Oportunitats del Consell Comarcal del Pallars Jussà** (PIO 2021-2024), s'assumeix el **compromís d'impulsar la transversalitat en matèria d'igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de l'administració comarcal**, avançant alhora en aquestes mateixes polítiques a nivell de comarca.

La realització d'aquesta petita guia de llenguatge inclusiu i no sexista que es presenta a continuació es contempla en una de les accions del PIO, dins l'àmbit de la comunicació no sexista. Té com a objectiu posar èmfasi en l'ús inclusiu del llenguatge i evitar que s'ofereixin visions androcèntriques i sexistes que encara, a dia d'avui, fan que se situï a les persones en papers clarament diferenciats en funció del seu sexe i no en funció de les seves aptituds.

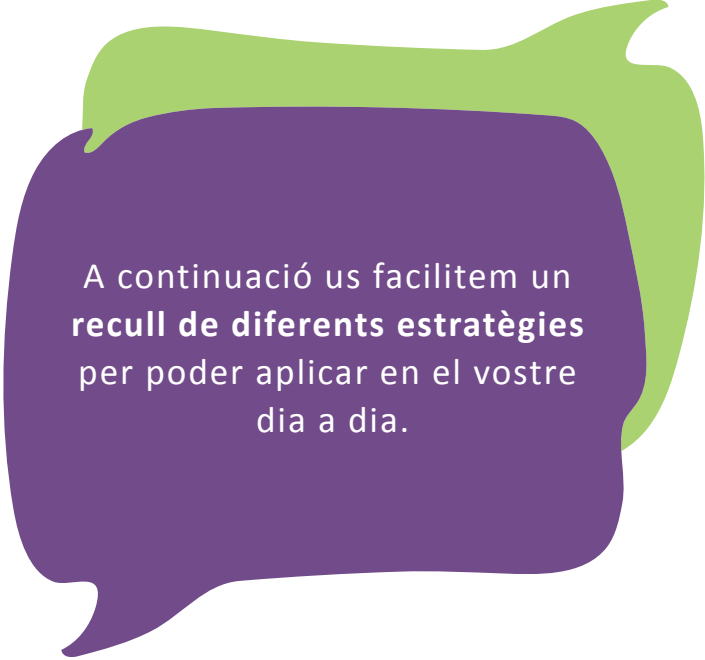
Aquesta guia, que ha comptat amb l'assessorament del Consorci per a la Normalització Lingüística, vol ser una eina fàcil i amena que permeti dur a terme una reflexió conscient i crítica del llenguatge culturalment interioritzat, i que alhora ens serveixi d'ajuda per poder expressar-nos de manera igualitària i no excloent.

Així doncs, des de l'àrea del **SIAD i SAI del Consell Comarcal del Pallars Jussà** seguim fermament amb el **compromís d'igualtat** entre totes les persones, el **reconeixement de totes les identitats** i la ferma creença en la **diversitat**, el **respecte** a la individualitat i el **reconeixement** del valor propi de cada persona.

EL CATALÀ, LLENGUA DE GÈNERE.

Quan fem aquesta afirmació ens referim al fet que els substantius (i els adjectius, els articles i els pro-noms) varien segons el gènere (masculí o femení). Aquesta característica bàsica de les llengües romàniques no la comparteixen totes les llengües del món: per exemple l'anglès no té flexió de gènere, en canvi l'alemany en té tres (masculí, femení i neutre).

A continuació us facilitem un **recull de diferents estratègies** per poder aplicar en el vostre dia a dia.

FORMES CONCRETES

1. FORMES CONCRETES

Les formes concretes s'utilitzen quan un text **fa referència a una persona determinada o a un grup de persones del mateix sexe**.

Cal destacar que actualment les dones poden accedir a qualsevol lloc de treball, per tant, els textos s'han d'adaptar a aquesta realitat. En altres temps eren estranyes formes com advocada, metgessa, minera o aparelladora, però actualment moltes dones ocupen càrrecs i exerceixen professions que es consideraven reservades als homes.

Així doncs, cal que utilitzem les formes femenines d'aquestes ocupacions a fi d'evitar invisibilitzar a les dones i reforçar els estereotips.

EN LLOC DE	PROPOSEM
La metge	La metgessa
Una tècnic de medi ambient	Una tècnica de medi ambient
Anna Tel, l'arquitecte	Anna Tel, l'arquitecta
Anna Miquel, que ha exercit deu anys com a funcionari...	Anna Miquel, que ha exercit deu anys com a funcionària...

Si fem referència a una persona determinada cal adaptar el discurs al gènere que li correspon. Per exemple, hem de parlar de la consellera de Cultura o del director de la Cambra de Comerç de Lleida si sabem que són dona i home respectivament. Ara bé, **en el cas que sigui un text que ha de ser vàlid durant un període de temps llarg convé utilitzar un nom genèric o bé una denominació doble**, en previsió que aquell càrrec, més endavant, pugui ser ocupat per una altra persona.

FORMES GENÉRIQUES

2. FORMES GENÈRIQUES

Les formes genèriques s'utilitzen quan no volem referir-nos a una persona determinada i volem fer servir recursos inclusius. A continuació s'especifiquen els diferents tipus de formes.

2.1. MOTS COL·LECTIUS

Són paraules de significat col·lectiu que eviten que haguem d'esmentar sistemàticament els dos gèneres.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Consellers	Consell Executiu, Govern
Funcionaris	Funcionariat
Membres	Agrupació, assemblea, comissió, col·lectiu
Treballadors	Personal, plantilla
Voluntaris	Voluntariat
Ciutadans	Ciutadania, població, societat

2.2. NOMS DE PROFESSIONS, TITULACIONS O CÀRRECS

Les denominacions d'activitats també són formes genèriques que ens permeten fer referència al conjunt de persones que s'hi dediquen sense fer cap tipus de discriminació.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Empresaris	Empresariat
Funcionaris	Funcionariat, funció pública
Mestresses de casa	Feines de la llar
Professors	Docent, docència, col·lectiu de mestres

2.3. NOMS D'ORGANISME I UNITATS ADMINISTRATIVES

Quan no sabem exactament la persona concreta que ocupa el càrrec, o bé volem que aquell rètol del despatx tingui una validesa independentment de la persona que l'ocupa en un moment determinat, és millor referir-nos a aquest càrrec amb el nom de l'organisme corresponent.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Alcalde	Alcaldia, ajuntament
Conseller	Departament, conselleria, consell
Director	Direcció
Gerent	Gerència
President	Presidència
Regidor	Regidoria
Secretari	Secretaria

2.4. EXPRESSIONS DESPERSONALITZADES

Aquest recurs substitueix la designació de la persona per la funció o l'acció, l'organisme o la unitat.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Col·laboradors	Amb la col·laboració de
Redactors	Redactat per

En els documents impresos en què hi ha espai per emplenar recomanem encapçalar els epígrafs amb fórmules neutres sense variació de gènere.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Sr./Sra.	Nom
Destinatari	Destinació
El/la sol·licitant ...	Dades personals / cognoms i nom:
Nascut/da a ...	Lloc de naixement:
Domiciliat/a ...	Domicili:

2.5. LA PARAULA *PERSONA* I ALTRES MOTS GENÈRICS

Cal donar preferència als recursos que no comportin l'ús de formes dobles. Es pot recórrer a mots epicens com ara *persona* i *part*.

EN LLOC DE	PROPOSEM
L'interessat	La persona interessada
El sol·licitant	La persona sol·licitant
El president	La persona que ocupa la presidència
Els contractants	Les parts contractants
Enginyers i forestals	Cos d'enginyeria forestal
Administratius	Personal administratiu

2.6. ADJECTIUS, FRASES I PERÍFRASIS, I TRACTAMENT DE VÓS

Altres recursos que cal utilitzar i que no comporten l'ús de formes dobles són: **els adjectius, les frases i perífrasis, i el tractament de vós.**

ADJECTIUS

EN LLOC DE	PROPOSEM
Drets de l'home	Drets humans
Cossos de funcionaris	Cossos funcionarials
Informe del metge	Informe mèdic

FRASES I PERÍFRASIS

EN LLOC DE	PROPOSEM
Benvinguts i benvingudes	Us donem la benvinguda
El sol·licitant pot demanar una còpia de les condicions...	Quan es presenti una sol·licitud es pot demanar una còpia de les condicions...
El demandant té dret a...	Qui presenta la demanda té dret a...

TRACTAMENT DE VÓS

EN LLOC DE	PROPOSEM
El/la convidem a la inauguració de...	Us convidem a la inauguració de...
La/el saludem cordialment	Us saludem cordialment
Requisits per inscriure'l/ inscriure-la...	Requisits per inscriure-us

FORMES DOBLES

Les formes dobles són la repetició dels noms i/o adjectius en tots dos gèneres gramaticals. Aquest recurs es pot aplicar de dues maneres:

LES FORMES ABREUJADES

(benvolgut/uda)

LES FORMES SENCERES

(els consellers i les conselleres)

3.1. FORMES SENCERES

Per tal de visibilitzar les dones dins d'un text cal utilitzar la forma femenina i masculina sense abreujar. En aquests casos la paraula femenina no es presenta com a accessòria o afegida, sinó que totes dues formes se situen en pla d'igualtat, unides per la conjunció *i* o bé *o*.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Cal cobrir una plaça de tècnic de serveis socials	Cal cobrir una plaça de tècnic o tècnica de Serveis Socials
Els pallaresos	Els pallaresos i les pallareses

3.1.1. ARTICLES I PREPOSICIONS

Per les denominacions dobles podem utilitzar únicament l'article corresponent al primer element enumerat. No cal repetir les preposicions que precedeixen una forma doble. Tampoc cal repetir l'article.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Signatura de la presidenta i signatura del president	Signatura de la presidenta o del president
	Signatura de la presidenta o el president
	Signatura de la presidenta o president

3.1.2. ADJECTIUS

Quan s'utilitzen denominacions dobles, en masculí i en femení, i apareixen a la frase altres paraules que hi han de concordar, com ara adjectius, no cal que també tinguin una forma doble. Es recomana fer servir una única forma i fer-la concordar amb el substantiu més proper.

EN LLOC DE	PROPOSEM
La funcionària encarregada o el funcionari encarregat del registre ha de fer l' anotació corresponent	La funcionària o funcionari encarregat del registre ha de fer l' anotació corresponent
Els candidats escollits i les candidates escollides han de prendre possessió dels càrrecs abans de 48 hores	Els candidats i les candidates escollides han de prendre possessió dels càrrecs abans de 48 hores

3.2. FORMES DOBLES ABREUJADES

Les formes dobles abreujades són adequades en textos breus i esquemàtics, com ara impresos, notes, llistes, taules o gràfics, anuncis de feina... En canvi, en textos llargs no ho són, ja que dificulten la redacció i entrebanquen la lectura.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Catedràtic-a	Catedràtic/a
Catedràtic (a)	Catedràtic/a

DOCUMENTS ADMINISTRATIU

En els documents administratius que s'adrecen a persones indeterminades o desconegudes es recomana combinar les possibilitats que hem tractat per tal d'evitar la discriminació i obtenir un text clar i inclusiu.

Els espais destinats als noms de les persones poden ser simplement espais sense encapçalament de tractament.

EN LLOC DE	PROPOSEM
Sr./Sra.	Nom Cognoms i nom Nom i cognoms
En/Na.	Nom Cognoms i nom Nom i cognoms

També podem evitar formes amb marca de gènere fent servir expressions neutres.

EN LLOC DE	PROPOSEM
	Dades personals
El/la sol·licitant ...	Cognoms i nom:
Nascut/uda a ...	Lloc de naixement:
Domiciliat/ada a ...	Domicili:

GLOSSARI

GLOSSARI:

GÈNERE GRAMATICAL

Categoria gramatical que en algunes llengües classifica els substantius, els pronoms, els adjectius, etc. com a masculins, femenins o neutres, a través de determinats recursos com la concordança entre el substantiu i els seus determinants (articles, possessius, adjectius...).

El gènere dels substantius és arbitrari i està relacionat amb la llengua i no amb el sexe. Per exemple, en català, la paraula *ànima* és del gènere femení i la paraula *esperit* és del gènere masculí. Altres exemples poden ser: *la dent*, *el pebre*, *les postres*, *la xocolata*...

GÈNERE I SEXE

Són dos conceptes que es confonen sovint. El mot *sexe* fa referència al conjunt de peculiaritats bioquímiques, fisiològiques i orgàniques que divideixen individus d'una espècie en mascles i femelles. En canvi, en l'àmbit lingüístic, el mot *gènere* fa referència a la categoria gramatical que permet classificar els noms i els adjectius, mentre que en altres àmbits del coneixement fa referència a la construcció cultural de la identitat, els rols i les funcions associades als sexes.

GLOSSARI:

NOMS COL·LECTIUS I EPICENS

Són noms de nombre singular però que designen una pluralitat d'individus. Per exemple: *ciutadania, voluntariat, equip, gent, població, humanitat, etc.*

ÚS SEXISTA

És el que menysté o desvalora les dones. Per exemple: *els arquitectes i les administratives del Consell.*

ÚS ANDROCÈNTRIC

És el que invisibilitza o fa difícil imaginar en un àmbit determinat la presència o l'actuació de les dones. Per exemple: *a l'hotel de la Fira de Barcelona s'hi allotgen, sobretot, homes de negocis.*

BIBLIOGRAFIA:

 Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua.

Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència. Secretaria de Política Lingüística. Institut Català de la Dona.

 Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística, 2011.

 Guia d'ús no sexista del llenguatge. 10 punts per visibilitzar les dones en el llenguatge.

Ajuntament de Barcelona

 Guia de llenguatge no sexista.

Consell Comarcal del Pallars Sobirà, 2018.

 Itineraris aprenentatge llengua catalana.

Generalitat de Catalunya.

Elaboració:

Àrea d'Igualtat del Consell Comarcal del Pallars Jussà amb l'Assessorament
del Servei de Català del Pallars Jussà

Il·lustració i disseny:

Maria Domingo

Edita:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

